

zaaknummer 2013W1005(2)

9 juni 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven onder andere Bisschop van het Bisdom Roermond,

en

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Roermond.

1. De procedure

De klaagschriften zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014. Op 23 oktober 2014 zijn bij de griffie reacties op de klaagschriften ingekomen van [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Roermond.

Op 14 april 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen en werd vergezeld door een vriendin, mevrouw [naam]. Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur, mr. Bruls-van Strien, voornoemd.

Namens het Bisdom zijn verschenen [naam], voornoemd en mr. [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

2.1. Klaagster komt uit een gezin van zes kinderen. In het gezin heerste zware kindermishandeling en (emotionele) verwaarlozing. Nadat haar ouders uit de ouderlijke macht

waren ontheven, werd klaagster met haar oudste en jongste zus en broer uit huis geplaatst. Zij werden in het internaat '[naam]' geplaatst.

Toen klaagster ongeveer tien jaar was, zong zij daar als sopraan in het koor. Aangeklaagde 2 was kapelaan en dirigent van het koor. Hij had een eigen kapel op het terrein van het internaat. Op een gegeven moment moest klaagster met aangeklaagde 2 mee naar de sacristie. Daar betastte hij haar nek en later haar borstjes onder haar truitje. Sinds die keer moest klaagster iedere week na het zingen mee met aangeklaagde 2. Hij ging steeds verder. Hij aaide de billen van klaagster en haar geslachtsdeel. Op enig moment bracht hij ook zijn vinger in haar vagina. Na de eerste keer gebeurde dat vervolgens ook wekelijks. Het misbruik door aangeklaagde 2 heeft geduurd, totdat klaagster dertien jaar was. Toen klaagster dertien jaar was, is zij gestopt met het zingen in het koor.

Klaagster was gewend dat als iemand aardig tegen haar deed, zij werd aangeraakt. Zij vond de aanrakingen niet erg. Dit was aandacht en het was beter dan slaag krijgen.

Dat aangeklaagde 2 met zijn vingers haar vagina binnendrong, vond klaagster normaal. Zij woonde vanaf haar vierde jaar in het internaat en was bij de nonnen niet anders gewend.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

2.2. Klaagster herinnert zich dat zij rond haar twaalfde levensjaar ter voorbereiding op de heilige communie/het vormsel een voorbereidend gesprek moest hebben met de bisschop van Roermond. Klaagster moest hiervoor naar het Bisschoppelijk Paleis dat gelegen was tegenover het deel van het internaat '[naam]', waar klaagster verbleef.

Klaagster herinnert zich de bisschop, i.c. aangeklaagde 1, als een oudere man met een normaal postuur (wel een dik hoofd), met zwart haar dat begon te grijzen. Hij droeg een zwarte bril en een keppeltje.

Toen klaagster bij aangeklaagde 1 aan zijn tafel stond en een beetje zacht sprak, zei aangeklaagde 1 dat zij beter dichterbij hem kon komen, zodat hij haar kon verstaan. Zij mocht op de schoot van aangeklaagde 1 komen zitten. Aangeklaagde 1 deed zijn hand onder haar geruite rokje en ging met zijn hand in haar onderbroekje. Hij voelde met zijn vingers aan haar geslachtsdeel. Vervolgens haalde aangeklaagde 1 zijn geslachtsdeel uit zijn broek. Klaagster moest een kusje geven op zijn geslachtsdeel. Vervolgens moest zij er ook op zuigen en aan het geslachtsdeel likken. Aangeklaagde 1 kwam klaar in de mond van klaagster.

Aangeklaagde zei, dat klaagster dit tegen niemand mocht vertellen en als zij niet zou doen wat hij haar vroeg, dat zij geen communie zou mogen doen.

Na deze eerste keer vond aangeklaagde 1 dat er meerdere gesprekken nodig waren ter voorbereiding op de Heilige Communie. Bij ieder volgend gesprek moest klaagster aangeklaagde 1 oraal bevredigen of met haar handjes zijn penis betasten. Volgens klaagster kwam aangeklaagde 1 niet klaar bij het betasten van zijn penis.

Na het doen van de Heilige Communie is klaagster nog een paar maal bij aangeklaagde 1 geweest. Iedere keer werd zij op vooromschreven wijze misbruikt.

Klaagster schat dat zij ongeveer zeven van dergelijke 'gesprekjes' heeft gehad met aangeklaagde 1. Klaagster mocht van aangeklaagde 1 niets zeggen over wat er was gebeurd; dat was hun 'geheimpje'. Klaagster dacht dat ze het vormsel/Heilige Communie niet zou krijgen als ze niet mee zou doen.

Klaagster heeft ook deze handelingen als heel normaal ervaren. Zij dacht dat zij haar lief vonden en dat zij haar daarom vroegen dit te doen.

2.4. Toen klaagster 15 jaar oud was moest zij het internaat '[naam]' verlaten. Zij had in die periode een jongen ontmoet die dealde in drugs. Klaagster prostitueerde zich om aan geld voor drugs te komen. Klaagster had geen idee waar ze mee bezig was, maar wilde haar vriend behagen. Dit is uiteindelijk tot een rechtszaak gekomen, waarna zij '[internaat]' moest verlaten. Klaagster heeft toen van 1972-1974 in [instelling] gezeten. Daar werd zij seksueel misbruikt door psychiater dr. [naam]. Klaagster raakte zwanger en moest een abortus ondergaan. Tijdens

haar verblijf in [instelling] heeft klaagster veel drogerende middelen gehad en heeft zij een poging tot zelfmoord gedaan. Ook heeft zij zich in deze periode geautomutileerd.

Daarna is klaagster naar [instelling] in [plaats] gegaan. Ook daar heeft zij een zelfmoordpoging ondernomen.

Op haar negentiende leerde zij een man kennen waarmee zij is gaan samenwonen en met wie zij twee dochters heeft gekregen. Deze relatie strandde. Nadien heeft klaagster nog twee relaties gehad. Sinds 1990 heeft klaagster geen relaties meer gehad en heeft ze daar ook geen behoefte meer aan.

Klaagster heeft van 1990-2005 meerdere behandelingen gehad voor haar gediagnosticeerde dissociatiestoornis, borderline, ptss en een depressie. Voorts heeft klaagster een eetstoornis en heeft zij last van verzamelwoede.

Klaagster heeft in haar liefdesrelaties haar internaatsverleden altijd verzwegen. Ook haar kinderen weten niets van haar internaatsverleden. Ook heeft zij nooit aan de hulpverlening durven vertellen, dat zij seksueel misbruikt is. Zij schaamt zich voor datgene wat gebeurd is.

2.4. Het doel van deze klacht is erkenning van het feit, dat dit seksueel misbruik heeft plaatsgevonden zoals door klaagster gesteld en dat spijt wordt betuigd door het Bisdom.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagden 1 en 2 zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

[Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde 1. Noch uit het persoonsdossier van aangeklaagde 1, noch uit zijn 'carrièreverloop' zijn gegevens of aanwijzingen gebleken die ook maar enige aanwijzing vormen voor welk seksueel misbruik dan ook. Daarnaast komt aangeklaagde 1 ook niet voor in de informatie die van de Commissie Deetman is ontvangen.

Voorts moet opgemerkt worden, dat het zeer ongebruikelijk is dat een bisschop zich persoonlijk bezig zou hebben gehouden met het voorbereiden van vormelingen en dan ook nog op individueel niveau. De bisschop hield een afsprakenboek bij en daaruit is niet gebleken, dat hij voorbereidingen deed met vormelingen. Tevens is gebleken dat aangeklaagde 1 alleen een keppel droeg bij officiële gelegenheden en liturgische plechtigheden.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

[Naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde 2. In het persoonsdossier van aangeklaagde 2 zijn geen gegevens of aanwijzingen gevonden die ook maar enige aanwijzing vormen voor welk seksueel misbruik dan ook. Daarnaast komt aangeklaagde 2 ook niet voor in de informatie die van de Commissie Deetman is ontvangen.

Uit het benoemingenoverzicht van aangeklaagde 2 is gebleken, dat hij rector is geweest van zowel '[internaat]' als ook van '[internaat]'. Het was in die tijd niet gebruikelijk dat een rector tevens het dirigentschap van een koor uitoefende. Er is daarvan ook geen enkele aanwijzing gevonden. Naast zijn rectorship van het internaat '[naam]' en het internaat '[naam]' was aangeklaagde 2 druk met zijn functie van [functie] van het Bisdom Roermond.

Daarnaast heeft het Bisdom navraag gedaan bij een directe collega van aangeklaagde 2 uit die tijd. Deze collega kan zich geen enkel bericht over grensoverschrijdend gedrag met betrekking tot aangeklaagde 2 herinneren.

Gezien het vorenstaande lijkt het gestelde seksueel misbruik door beide aangeklaagden niet aannemelijk. Dit betekent echter niet dat het toch niet gebeurd kan zijn en dat het goed is dat de Klachtencommissie zich er nu over buigt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

4.3. Hoewel de verklaring van klaagster op de Klachtencommissie oprecht is overgekomen, is de Klachtencommissie van oordeel dat niet vast is komen te staan dat klaagster haar gesprekken omtrent haar vormsel daadwerkelijk heeft gevoerd met aangeklaagde 1. Uit de reactie namens het Bisdom Roermond is duidelijk geworden, dat het zeer ongebruikelijk is dat de aangeklaagde 1 als Bisschop zich zou bezig houden met het voorbereiden van vormelingen, zeker op individueel niveau. Voorts blijkt uit het afsprakenboek van aangeklaagde 1 niet dat hij bemoeienis had met de voorbereidingen voor het vormsel.

Daarnaast zijn er in het bisschoppelijk Paleis meerdere priesters werkzaam, waardoor het niet is uitgesloten dat klaagster met een ander dan aangeklaagde 1 gesprekken heeft gehad en dat zij dus mogelijk door een andere priester seksueel is misbruikt.

Voorts zijn er ten aanzien van aangeklaagde 1 geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster ondersteunen.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

4.4. Ook ten aanzien van aangeklaagde 2 is de verklaring van klaagster oprecht overgekomen op de Klachtencommissie, maar nog afgezien van het feit dat het zeer onwaarschijnlijk is dat aangeklaagde 2 naast zijn werkzaamheden als rector van twee internaten en een functie als [functie] van het Bisdom Roermond ook nog dirigent van het koor is, waardoor een persoonsverwisseling niet is uit te sluiten, zijn er ten aanzien van aangeklaagde 2 geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klaagster ondersteunen.

4.5. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen, dat voor de feiten die klaagster heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat niet geadviseerd kan worden tot gegrondverklaring van de klachten.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van aangeklaagde 1 en/of 2 ondersteunen dan bestaat voor haar de mogelijkheid om herziening van dit advies te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom Roermond beide klachten niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 9 juni 2015 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.